СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 22. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, середа, 28-го січня 1948. No. 22. JERSEY CITY and NEW YORK, Wednesday, January 28, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ЗАБОРОНИТИ ВИВІЗ НАФТИ НА ОДИН РІК

Вашингтон, 26 січня.— Сен. Стайлс Бриджес зголосив законопроєкт, щоб заборонити експорт нафти зі Злучених Держав закордон на цілий рік. Виїмком буде вивіз олію для вжитку американської фльоти. Бил внесений негайно після нарад Міжстейтової Комісії Закордонної Торгівлі, яка рішила доручити заборону на вивіз. Як причину такого рішення подала Комісія, що положення під теперішню пору є „таке поважне", що дальший вивіз може бути небезпекою для господарства нашої країни. Секретар внутрішніх справ Джулюс А. Круг доручує розвинути штучну продукцію олію по 2,000,000 барилок денно для топлива на час 5 літ.

НЕДОСТАЧА „ПОЛІТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ" ДЛЯ МИРУ.

Ню Йорк. — Підчас обіду Інституту Аеронавтики в Готелю Астор заговорив голова Президентської Комісії Повітряної Політики, Тамен К. Фінлетер, про потребу поширення політичної акції для втримання миру. Його погляд такий, що економічна політика й військова політика є лише помічними засобами для втримання миру, а головною політикою для цієї цілі є „політична політика". В справі військової політики наші зусилля осягнули половину успіху; в справі господарській Плян Маршала подає повну програму, а в справі чисто політичній ми майже нічого не зробили від Дня Перемоги над Японією — заявив промовець. Він сказав, що саме тепер прийшла пора на повний порахунок американців між собою і з Росією. Коли Росія не згодиться на мирний плян, тоді треба створити блок Західних Держав, оце думка Фінлетера.

БРИДЖЕС НАЗИВАЄ ПЛЯН МАРШАЛА СМІШНИМ.

Вашингтон. — Сен. Стайлс Бриджес, предсідник сенатської комісії для придбання фондів, „смішним" буджет на виповнення програми президента Трумана для видужання Европи. Він твердить, що на сфінансування Пляну Маршала вистарчить 4.5 більйона долярів, а не 6.8 більйонів, як цього домагається Труман у своїм буджеті на найближчий фіскальний рік. Бриджес думає, що видатки на Плян Маршала треба втяти на 2.3 більйонів. Він запитує, що хоче президент зробити з цею надвишкою?

ТИЖДЕНЬ ГОТОВОСТИ НАЗНАЧЕНИЙ ПРЕЗИДЕНТОМ.

Вашингтон.—„Тиждень готовости" призначений на день 12 лютого буде тривати до 22 лютого. Його проголосив президент на домагання Товариства Резервових Офіцирів.

БРАДЛІ ГОЛОВОЮ ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

Вашингтон. — Ген Омар Брадлі дістав формальну номінацію на голову генерального штабу. Президент Труман переслав його іменування до затвердження сенату. Дотеперішній голова, ген. Айзенгавер, переноситься в травні на становище президента Колумбійського університету в Ню Йорку. Бредлі був командантом 12 армії в Европі підчас другої світової війни, а потім головою Адміністрації Ветеранів.

КРАВЕЦЬКА УНІЯ УСУВАЄ ПРО-КОМУНІСТИЧНИХ УРЯДНИКІВ.

Маямі, Флорида. — Екзекутивна рада міжнародної юнії кравецьких робітників винесла рішення, що всі урядники юнії, які не вислали до Краєвої Робітничої Ради присяги з відпеканням комунізму, мають бути усунені з своїх становищ. Предсідник Дубінскі, заявив, що резолюція звернена в першу чергу проти 5 членів екзекутиви, які не повинувалися законові.

ПІДПРИЄМСТВО МОЖЕ НЕ ПРИЙНЯТИ СТРАЙКАРІВ ДО ПРАЦІ.

Вашингтон. — Краєва Рада Робітничих Відносин вирішила, що підприємство має право не прийняти наново до праці робітників, які підчас страйку пішли до іншої роботи. Голосування в цій справі випало 4 проти 1.Більшість була того погляду, що коли підприємство не наймає іншого робітника на місце страйкуючого, тоді робітник не може покидати підприємства й домагатися опісля поновного прийняття.

ПЕРЕЩЕПЛЮЮТЬ ЗУБИ.

Сан Франсиско. — Зуб мудрости перещеплено з успіхом людині, яка втратила черенний, як це оприлюднив д-р Апфел, з Сан Педро, Каліфорнія. Це причиниться значно до зменшення вставлювання штучних зубів у виді „містка".

Українська Повстанська Армія в наступі

ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ ВИСЛАНО НОВІ СОВЄТСЬКІ ДИВІЗІЇ.

Прага, Чехословаччина, 20. січня. — Нові втікачі зпоза совєтської залізної заслони стверджують, що в Україні сильно поширюються повстання проти совєтсько-російської окупаційної влади. Повстанням охоплені головно південні області України, з Карпатською Україною та Буковиною і Басарабією включно, як теж лісисті терени Волині і Полісся. В багатьох місцевостях прийшло до масових виступів самого населення. Спосіб ведення боротьби зраджує, що вона в більшості ведена пляново та організовано, хоча не бракує теж спонтанних зривів населення і навіть бунтів в українських частин совєтської армії. Організована боротьба ведеться головно на півдні України, де організовані частини Української Повстанської Армії перейшли до наступу, атакуючи не тільки військові обєкти, але в поодиноких випадках і сильніші військові гарнізони. Совєтське командування вислало до боротьби проти УПА нові дивізії совєтських військ, відтягаючи попередні, що їх вважається за здеморалізовані пропагандою українського революц. визвольного руху. Між совєтськими військами, що почали нову акцію проти УПА, мало б бути чотири дивізії піхоти ген. Жимерского, висланих в Україну з Польщі, що діють головно в Карпатах.

ОКУПАЦІЯ УКРАЇНИ — ОСНОВОЮ СОВЄТСЬКОЇ СИЛИ.

Молотов і Хрущов потверджують повідомлення про повстання в Україні.

Москва, 26. січня. (АП). — Московська преса друкує обширні звідомлення з Києва про святкування там 30-ої річниці з дня окупації України совєтською Росією та проголошення підсовєтської „Української республіки". В повідомленнях і коментарах звертається головну увагу на виступи секретаря большевицької партії в Україні, Нікіти Хрущова, та міністра закордонних справ Совєтського Союзу, Вячеслава Молотова. З промови Хрущова підкреслюється головно його твердження, що „всі вороги комунізму і вислужники капіталізму, українські націоналісти, роблять все можливе, щоби вбити клина та порізнити український і російський народи і в той спосіб знищити основи совєтської могутності", признаючи тим самим, що власне окупація України є основою совєтської сили і совєтської імперіялістичної загрози для світу. На передових місцях московська преса друкує заклики Хрущова до „безпощадної боротьби" проти українських націоналістів, що своєю боротьбою проти совєтської окупації „служать інтересам англо-американських капіталістів". Заклики Хрущова і Молотова до боротьби проти українських націоналістів потверджують щораз частіші повідомлення про масові повстання проти совєтсько-російської влади, які щораз більше поширюються в Україні та проти яких безрадні величезні маси насланих Москвою на Україну совєтських військ.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ЩЕ ЩІЛЬНІШЕ ЗАМИКАЄ ЗАЛІЗНУ ЗАСЛОНУ.

Повне відокремлення від заходу — головною ціллю нової комуністичної програми.

Париж, 26. січня. — В місцевих дипломатичних колах одержано вістки, що комуністична партія в Совєтському Союзі рішила повести чергову „ударну кампанію" за зміну існуючої програми та головно за дальшим поворотом до партійної лінії, дещо викривленої війною. В програму дальшої політики партії мала б увійти головно ще сильніша ізоляція Совєтського Союзу від Заходу, ще більше обмеження свободи рухів перебуваючих в будьяких цілях в Совєтському Союзі чужинців, з дипломатами включно, та рівночасне поведення нової основної „чистки" всіх ділянок совєтського життя, насамперед культурного, від „буржуазних залишків" в цілому Совєтському Союзі, а від „націоналізму" зокрема в Україні. Большевицька „залізна заслона" мала б замкнутися ще щільшніше і не тільки на кордонах передвоєнного Совєтського Союзу, але мала б охопити теж всі захоплені території після війни і всі держави-сателіти.

СЕНАТ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В МЮНХЕНІ НА АВДІЄНЦІЇ В КАРДИНАЛА ФАВЛЬГАБЕРА.

Мюнхен, Німеччина. — З канцелярії Ректорату Українського Вільного Університету в Мюнхені повідомляють, що Сенат У.В.У. був дня 4-го грудня на авдієнції відомого теж з його активних і рішучих виступів проти гітлеризму кардинала Фавльгабера. Авдієнція тривала 40 хвилин. Крім того, Сенат відвідав теж посадника міста Мюнхену, д-ра Шарнеґеля, та ректора місцевого німецького університету, проф. Венцеля.

ДОМАГАЮТЬСЯ КОЛОНІЗАЦІЙНИХ ФОНДІВ НА ДОПОМОГУ СКИТАЛЬНИКАМ.

Женева, Швайцарія, 26. січня. — Підготовча Комісія Міжнародної Організації для Збігців (ІРО) ухвалила сьогодні одноголосно резолюцію, домагаючись добровільного вкладу фондів поодинокими урядами у формі колонізаційних проєктів на допомогу в плянованому на ширшу скалю переселенні скитальників. Під час дебат представники цих країн, які вже прийняли скитальників, висловлювалися з найбільшим признанням про поведінку та працю поселених в їх країнах нових іміґратів, підкреслюючи теж найкращі враження, які вони винесли з відвідин в таборах скитальків в Німеччині. До цих великих приятелів скитальників належав насамперед представник Бразилії, що пропонував дальше переселення без окремих „скрінінґів" та узгляднюючи всі їх родинні та культурно-національні вимоги.

Світовий уряд з виключенням Росії як єдиний засіб миру

Шікаґо, 26. січня. — Для втримання світового миру треба створити світовий уряд, складений з Злучених Держав Америки, Великої Британії й демократій Західної Европи — оце плян розвинений д-ром Гаролдом Юрієм, науковцем, який поміг розвинути атомову бомбу. З огляду, що Росія відмовилася прийняти американський плян контролі бомби, який був предявлений перед Обєднаними Державами, його плян є єдиною розвязкою питання бомби або війни. Оці думки виявив Юрі в промові в Інституті для Студій над Атомом університету Шікаґо. Коли західні демократії обєднаються, тоді Росія буде говорити в більше переєднуючім тоні. „Коли хто закине, що така думка доведе до війни з Росією, я не заперечую, що так може статися. Одначе, коли ми нічого не будемо робити, то війна напевно прийде" — заявив Юрі.

ТРУМАН ПРИГАДУЄ НА ПОТРЕБУ ВОДНОГО ШЛЯХУ СВ. ЛАВРЕНТІЯ.

Вашингтон. — Президент Труман ще раз пригадав конґресовим провідникам на конечність розбудови водного шляху на ріці св. Лаврентія для сполуки Великих Озер з морем. Цей шлях потрібний для оборони Америки, пригадав Труман. Представники стейту Ню Йорк противляться цьому плянові, бо він ослабить значення стейту як прибережної смуги.

КАНАДСЬКИЙ МІНІСТЕР ОДВЕРТО ТАВРУЄ ЗАТІЇ РОСІЇ В О.Д.

Торонто, Онторіо, в Канаді. — Лестер Б. Пірсон, канадський підсекретар закордонних справ, обвинуватив Росію, що вона вживає Обєднаних Держав для поширювання пропаганди. Обєднані Держави мусять повинуватися Росії тому, що все боїться її вета. Внаслідок того ця світова організація зійшла до становища „утриманки в руках Росії, яка вживає її для своїх негідних і агресивних цілей". Як єдина рада на це є створення колективної системи оборони, доступної для всіх держав, сказав Пірсон на обіді Торговельної Ради.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ПЛЯНУ МАРШАЛА В РИМІ

Рим, 26 січня. — Сьогодні з ініціятиви Італії тут почалася конференція заінтересованих в Пляні Маршала 16 західньо-европейських країн в справі найуспішнішого використання наявних людських робучих резерв в цих країнах в рямках здійснювання допомогової програми згідно з Пляном Маршала. В конференції беруть участь в ролі спостерігачів теж представники Злучених Держав та 5 міжнародних організацій. Совєтський Союз та його сателіти бойкотують наради. Конференція розгляне чотири найголовніші проблеми: 1. Раціональний розподіл робучих резерв по промислових центрах в країнах, що відчувають брак робітників; 2. Засоби для збільшення затруднення в країнах, де позначується безробіття; 3. Перенесення зайвих робучих сил з одної країни до інших, де є їх недостача; 4. Використання німецьких воєннополонених для праці в країнах, що відчувають брак робітників. Конференція одноголосно вибрала своїм предсідником Джіюсеппе Сараґа, другого заступника премієра Італії.

ПІСЛЯ ДЕВАЛЮАЦІЇ ФРАНКА.

Париж, 26 січня. — Французький премієр Шуман обороняв сьогодні в Національній Асамблеї урядову девалюацію грошей в країні, мотивуючи її фінансовими конечностями самої Франції та бажанням міжнародної стабілізації валюти для успішнішого здійснення Пляну Маршала. Премієр доказував, що девалюація франка згідна теж зі статутом Міжнародного Монетарного Фонду, який дозволяє окремі привілеї для бувших окупованих країн. В дальшому він зясував потребу вільного ринку на золото. Сама девалюація франка викликала широкі коментарі в міжнародних фінансових і політичних колах.

НЕ БУДЕ ДЕВАЛЮАЦІЇ В АНГЛІЇ.

Лондон, 26 січня. — Британський міністер економії, сер Стафорд Крипс, сьогодні заявив в парляменті, що британський уряд не думає проголошувати девалюації фунта стерлінґів, без огляду на міжнародне фінансове положення, яке повстало внаслідок девалюації французького франка. Крипс рівночасно заявив, що хоча Франція проголосила девалюацію проти згоди та бажать Британії, британський уряд продовжуватиме з нею тісну фінансову і торговельну співпрацю.

ГРЕЦІЯ ПОТРЕБУЄ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРТИЛЕРІЇ.

Атени, 26 січня (ЮП). Грецький премієр Софуліс сьогодні в одному інтервю заявив, що не залежно від приділення грецькій армії американських офіцерів як дорадників, грецька армія не може виказатися ще більшим успіхом в ліквідації большевицьких партизанів. Премієр рівночасно заявив, що Греція не потрібує американських вояків, але головно американської артилерії. Проте, премієр заявив, що грецький уряд нічого не мав би проти міжнародного забезпечення кордонів його країни, бо зі „своїми" бунтівниками він сам легко дав би собі раду.

СОВЄТИ ЗМЕНШУЮТЬ СВОЇ ДОМАГАННЯ ДО АВСТРІЇ.

Відень, 26 січня. — Совєтський представник на конференції заступників міністрів закордонних справ чотирьох великодержав в Лондоні сьогодні представив нові совєтські пропозиції для остаточного полагодження справи Австрії, зменшуючи майже наполовину деякі свої попередні домагання. Проте, Совєти не відступають від домагань „інтерналізації", точніше: признання їм бувших німецьких посілостей в Австрії, що є головною причиною суперечностей і що виключає полагодження австрійської справи, бо західні союзники цих прав Совєтам рішучо відмовляють.

АВСТРІЯ ХОЧЕ СУДИТИ НІМЕЦЬКИХ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ.

Відень, 26 січня. — Австрійські власті відновили сьогодні своє домагання до Контрольної Ради Союзників у Німеччині в справі видачі їм двох німецьких націстських провідників, фон Шираха і фон Папена, суджених вже міжнародним судом в Нюрнберґу за воєнні злочини. Ширах був засуджений на 20 років тюрми, а Папен звільнений.

ЖИДИ ДОМАГАЮТЬСЯ МІЖНАРОДНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ДОПОМОГИ В ПАЛЕСТИНІ.

Лейк Соксес, Н. Й., 25 січня. — Речник Жидівської Агенції для Палестини домагався сьогодні висилки до цеї країни міжнародних військових збройних сил та озброєння жидівської міліції в тій країні для переведення в життя рішення Обєднаних Держав щодо поділу країни. Це домагання видвигнено у звязку з новими атаками арабів на жидівське населення.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3 N. J.

ВИБРАЛИ 10 ВИЗНАЧНИХ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ

Великі часи потребують великих людей. Таке всі ми звикли повторяти та ще з тим додатком, що їх тепер ніде не видно. Не добачують таких людей теж і в Америці. Що більше: Заповідають, що їх не буде, якщо не буде змінена радикально американська шкільна система, що виховує „мізерію", а не кандидатів на провідних людей. Таке заповідає Бернад Айдингс Бел, бувший професор Колумбійського університету, специяліст у справах виховання, пишучи на цю тему в „Ню Йорк Таймс Меґезин" з 18 січня б. р. Шо ця проблема заставляє до задуми теж і багатьох інших, видно хоч би по тім, що Юнайтед Стейтс Джуніор Чембер оф Комерс проголошує кожного року імена „10 молодих визначних людей" з минулого року, вибраних окремою комісією, зложеною з осіб різних професій, які займають передові становища. Саме тепер проголошено, кого зараховано до тих визначних молодих людей в 1947 році, при чому згадано, що їх витав на бенкеті Герол Е. Стасен, що був вибраний таким самим „визначним молодим чоловіком" в 1939 році, а тепер є кандидатом на президентську номінацію з рамени Республиканської партії. Між вибраними за 1947 рік визначними молодими людьми є лікарі, хеміки, конгресмени, мейор міста, знавець людських взаємовідносин та сліпий основник інженерської школи для сліпих.

Не знаємо, оскільки ці „визначні молоді люди" відповідають тим вимогам, які ставить проф. Бел до „лідерів". Та вже той факт, що за лідерами шукається, вказує, що відчувається їх потребу, та що їх є мало. Мабуть це останнє й заставило Б. Бела твердити, що незабаром їх цілком не буде, бо, як він каже, школа не виховує молодь в такому дусі, щоб з них виростали провідники, а не виховує тому, бо загал цього не хоче. Ми, каже Бел, вимагаємо від школи, щоб вона вчила що раз менше, а школа, ідучи за цею загальною вимогою, прямо втратила тепер розуміння цього, що є інтелігенція, себто ця спосібність, що вміє розрізнити красу від погані, справжню цінність від цього, що заблисне хвилево та минає, чи теж добро від зла, а ліпше від цього, що є тільки добрим. Ми навіть не знаємо, що можна бути знаменитим хеміком, лікарем чи техніком, а проте неінтелігентною людиною. Бути інтелігентом, нині невигідно, а навіть небезпечно, пише проф. Бел, бо ж треба бунтуватись проти дешевих популярних кличів, проти міряння великости багатством і силою, проти недоцінювання віри, Божого світла і т. д. До того інтелігенція не робить людину багатою, ні популярною, а щасливою хіба тільки тоді, коли це щастя облите слізми. Ось такою є справжня інтелігенція, без якої годі світови обійтись, особливо тоді, коли вона в нещастю, коли переживає трагедію, як от тепер. В таких часах гроші не поможуть, каже Бел, а треба інтелігентного проводу, що вміє пізнати правду і до неї змагати. Та щоб такі люди знайшлись у важких часах, треба їх завчасу, в школі, на таких провідних людей виховувати. Цього тепер, пише проф. Бел, на жаль нема, бо виховуємо тільки „дрібноту" і це, як він каже, приносить велику шкоду демократії.

Україна полагоджує справу з большевиками

Один з найбільших державних мужів нашої доби, бувший британський премієр і головний організатор перемоги в другій світовій війні, Вінстон Чорчил, видвигнув перед кількома днями в британському парляменті домагання „полагодити" справу зі Советським Союзом, доки той ще не має атомової бомби. Цю справу світ „полагоджує" від самого початку приходу большевиків до влади в Росії, що зачалася рівночасно імперіялістичною війною проти України, але досі полагоджує її переважно словами. Департамент стейту опублікував недавно малу частину таємних німецьких документів, що без будьякого сумніву доказують безпосередню вину большевиків за вибух другої світової війни, їх активну піддержку націстській Німеччині у війні проти західних демократій і чорним по білому написані большевицькі претенсії та змагання до розгромлення демократій і запанування над світом. Большевицька Москва насамперед пожерла Україну а опісля при активній допомозі і співпраці на переміну то Гітлера то таки самих західних демократій проковтнула ще цілий ряд інших східніх та південно - східніх европейських країн, глузує зі західних великодержав своєю політикою на Далекому і Близькому Сході, підривною роботою своїх пятих колон підгризає основи самих тих же демократичних великодержав, а ці все ще тільки говорять про „полагодження" справи зі Советським Союзом. Західні Союзники самі допустили до того, що — як це сказав Чорчил — кордони Азії перенесено на ріку Лабу в Німеччині і тепер говорять знову про „полагодження" справи головно з огляду на небезпеку, що повстала б для світу, якби большевики дістали в свої руки таємницю продукції атомової бомби.

Словним „полагоджуванням" справи большевиків вславилися головно самі найбільше загрожені большевизмом европейські демократичні країни. Америка довгий час казала їм, щоб мастили собі голову й самі їли ту кашу, що собі наварили, ігноруючи це все і не піддержуючи зі Советами навіть дипломатичних стосунків. Наслідком такого „полагоджування" справ диктатур виріс ще один диктаторський союзник большевиків, Гітлер, і аж тоді, як вже стало наявним, що американські вояки з першої світової війни даремно склакали свої голови на европейському континенті і як Америці знову прийшлося висилати своїх вояків на далекі чужі континенти, щоб боронити своєї американської свободи і демократії, тоді тільки Америка рішила і зі свого боку взятися за полагоджування европейських справ. І вона полагоджує їх вже не тільки словами, але теж і відповідними ділами. Доктрина Трумана і Плян Маршала без сумніву до тих діл належать. Проте, це доктрина і плян на довшу мету, а тимчасом кордон Азії в центрі Европи створює безпосередню загрозу, що завтра може довести до катастрофи.

В цій міжнародній нерішучості набирає ще більшого героїзму полагоджування справи большевиків так як його розуміє і виконує Україна. Після першої світової війни, як большевицька потвора тільки наставила голову, Україна вже бачила цілу загрозу і полагоджувала її не словами, але ділами, активною боротьбою. Західні демократії теж добачували цю загрозу, але замість виступити проти неї, вони словами домагались її „полагодження", допомагаючи в додатку встромити ніж у спину українській армії, як це було у випадку висилки та озброєння польської армії ген. Галлера, що замість йти проти большевиків, допомагав їм боротьбою проти українців. Цілий період між двома світовими війнами світ теж словами „полагоджував" большевицьку загрозу, якій не дозволяла розростатися та перед якою рятувала західний світ активна боротьба українського народу. Історія в третє повторилася під час другої світової війни. Західні союзники били Німеччину і рівночасно допомагали не менш загрозливому для світу її большевицькому союзникові, в надії, що після розгромлення Гітлера „якось буде" вже і з полагодженням большевицької загрози. Тільки український нарід в найбільш невідрадних обставинах і без будьякої допомоги полагоджував рівночасно націстську і большевицьку загрозу, складаючи в боротьбі проти них дальші гекатомби жертв.

Положення не змінилося і після війни, як Советський Союз переніс кордони Азії в центральну Европу. Західні дипломати почали короводитися з большевицькими агентами, поробили їм дальші уступки, а ті за кожним разом вимагали все більше і більше. Але більше вже нема що давати, бо це вже було б явним самогубством та безнадійним запроторенням цілої справи свободи і демократії самої. Тільки тоді західні демократії почали полагоджувати справу большевицької загрози, з черги розраховуючи це полагодування на довшу мету. Департамент стейту у Вашингтоні опублікував таємні документи большевицько-націстської змови, а британський міністер закордонних справ, Бевин, запропонував союз західно-европейських країн. Для цеї самої оборони проти большевицької загрози американський конгрес розглядає тепер Маршалів плян допомоги Европі. Отже, оборонна боротьба західних демократій проти большевизму продовжується насамперед в дипломатичній та політично-економічній ділянках.

Тимчасом, в останніх днях з України наспіли два важливі повідомлення: перше дісталося через залізну заслону через китайську урядову розвідку про масове повстання в Україні проти большевизму, про півтора-мільйонову Українську Повстанчу Армію, що зводить безнастанні бої зі советськими військами та організує цю визвольну проти - большевицьку боротьбу теж в інших поневолених Советами країнах. Друга вістка прийшла з Москви про заклики Хрущова і Молотова до „безпощадної боротьби" проти українських самостійників. Рівночасно з дипломатичних кол в Парижі повідомлено, що большевицька партія в Україні задумує змінити тактику в боротьбі проти українського визвольного руху, бо дотеперішня показалася безуспішна. З усіх цих повідомлень виходить недвозначно одне: Україна є в рішальній стадії боротьби проти большевизму та що власне український нарід рішений цю справу остаточно полагодити так, як він це розуміє і що єдине може бути успішне: розгромити большевизм не словами, але збройною силою.

Немає сумніву, що це коштуватиме Україні нові гекатомби жертв і що цими жертвами український нарід знову окупить рятунок західного світу від большевицької заглади. Але цей же західний світ у власному інтересі не може і не сміє залишити Україну в цій боротьбі без активної допомоги і піддержки. Бо сили українського народу в цій перманентній віковій боротьбі проти російського імперіялізму а в останньому проти Сталінсько-Гітлерівської „спільноти інтересів" не могли залишитися невичерпні. А було б горе світові, якщоб ці українські сили в боротьбі вичерпалися. Тоді прийшов би кінець не тільки самій Україні, але й цілій людській цивілізації та людському родові взагалі. Весь культурний світ, головно Америка і Британія мусять зрозуміти цю наглядну правду, що єдино можливе полагодження большевицької загрози є таке, як його найбільшими жертвами переводить український нарід: знищення большевизму. Тільки всебічна і активна допомога Україні у цій рішальній боротьбі може заощадити світові цих усіх страхіть, що їх вже зазнала від большевизму сама Україна. Чим швидше світ прийде до цего пізнання, тим краще для нього і тим швидше він звільниться від цеї останньої і найбільшої загрози та зможе вкінці почати мирну і творчу працю. Україна рятує світ а цей світ для власного рятунку мусить допомогти врятувати Україну.

Російська еміграція в Европі

(Допис з Европи).

Російська еміграція в перших роках після революції 1917 р. була найбільша. Мільйони росіян покинули тоді свій край зі страху перед большевиками. Ця еміграція була зосереджена головно у Франції. У Парижі виходили російські великі щоденники (напр. „Последние Новости") і йшло жваво політичне життя. Велику ролю ґрала російська еміграція в Югославії та в Чехословаччині. В Югославії визначні місця в державному апараті мали російські емігранти-монархісти. В Чехії вплив російської еміграції був теж не малий.

Друга світова війна принесла в ряди російської еміграції великі зміни.

Російська еміграція розкололася на дві групи, Перша — це противники большевизму, готові йти проти советського режиму разом з Гітлером, друга — це патріоти „Великої Росії", що вважали Сталіна за виконавця давніх імперіялістичних стремлінь російського народу.

В перших місяцях німецько-советської війни між російськими емігрантами була надія, що Гітлер хоче тільки повалити советський режим, тому вірили емігранти, що Гітлер поставить їх „ґубернаторами" в Росії. Оповідають, що два російські білоґвардійці в Беоґраді (Сербія) побилися між собою за те, хто мав би бути кримським ґубернатором...

Після окупації німецьким військом Югославії (весна 1941 р.) та після окупації Франції (1940 р.) багато російських емігрантів прибуло в Німеччину. Гітлер почавши війну проти СССР 22. червня 1941 р., утворив „міністерство для сходу". В цьому міністерстві велику ролю грали саме російські емігранти. На початку вони щиро кооперували з Німеччиною, але незадовго роздивилися, куди веде свою політику Гітлер, а вони мали на думці свій національний інтерес. Гітлер пробував використати рух ген. Власова, але не мав успіху.

У Франції російські емігранти (голвно молодь) під впливом великих успіхів червоної армії в війні з Німеччиною захопилися були російським патріотизмом. Ці люди звали себе „советськими патріотами". Як кінчалась війна, то советські патріоти" масово поїхали в Росію. Цей поворот емігрантів-росіян є доказом, що большевизм у великій мірі таки **російська справа:** такого „советського патріотизму" не було й нема ні серед українців, ані серед інших народів Советського Союзу.

Теперішня російська еміграція в Европі не має вже „советських патріотів" (одні повиїздили, інші розчарувалися). Російські емігранти живуть головно в Німеччині та у Франції. В Чехії та в Югославії російська еміграця зникла. До старої еміграції прилучилася свіжа еміграція із СССР.

Яке політичне обличчя російської еміграції? Російська еміграція не має виразної ідеї. Чого їм бажати, як росіянам? Вони розуміють, що упадок советського режиму в СССР був би ударом для російської великодержавности. Тому, хоч і ненавидять вони режим Сталіна, проте не хочуть ліквідації російського імперіялізму. Російські емігранти бачать безперечні факти: що національні рухи — український та інші — не можна перечеркнути. Тому вони ширять пропаганду „федерації вільних народів Сходу Европи". Але ця пропаганда не має успіху. Кожний добре розуміє, що ця федерація була б повторенням лише в іншій формі Советського Союзу.

Російські емігранти стараються використовувати „єдність православних" для своєї національної справи. Але й ця справа безнадійна.

П. В.

ІНСТИТУТ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ ПРИ НАУКОВОМУ Т-ВІ ІМ. ШЕВЧЕНКА.

До бувших співробітників Української Загальної Енциклопедії!

Інститут Енциклопедії як одна з клітин наукового товариства ім. Шевченка приступив до опрацювання Енциклопедії Українознавства. Дирекція Інституту могла запросити до співробітництва з колишніх співробітників Української Загальної Енциклопедії тільки тих, яких адреси їй відомі.

Просимо цією дорогою всіх тих бувших співробітників, що не одержали запрошення до співробітництва в Енциклопедії Українознавства подати своюточну адресу без огляду на те, чи вони хочуть, чи не хочуть, або не мають змоги бути співробітниками Енциклопедії Українознавства.

Листи просимо спрямовувати на адресу: **д-р Ігор Федів, Авґсбурґ, Юденберґ 8-II, для Інституту Енциклопедії.**

ОЛЕКСІЙ АНДРІЄНКО.

Я БУВ НА „РОДІНЄ"

12)

— Ти пам'ятаєш, як вбили Ніну Миколаївну? — запитав я. — А як згинули Таня і Михайло? Скільки вже з того часу згинуло людей? І ти, Сашко, вів нас до цього. Пам'ятаєш, як ти палко говорив? Але я не обвинувачую тебе і за це, можливо, багато із нас зробили б так само. Але потім, Сашко, хіба ти не бачив, потім, що робилося? Чому ж ти не відступив, не відійшов від брудної справи? А може ти тільки навмисне так говориш, а сам мене перевіряєш, видати хочеш?

— Не смієш так говорити, — вигукнув він гарячково. — У мене душа болить, мені місця немає. Ось візьми Ніну Миколаївну, якою прекрасною людиною вона була. Ех, коли б тепер була тут. Я б все розповів. Вона б не відвернулася вбік, а так, от просто подивилася б в очі і сказала. „Ви, Олександре Коваль, негідник. Ви не маєте права бути таким. Тепер мусите перед Богом і людьми оправдатись". От як вона сказала б, а ви всі: „Я нічого, я, товаришу Коваль", а самі плюєте мені вслід і руку боїтесь подати. Ви теж негідники-

— Вона раз сказала прямо — її і вбили. Тепер правди говорити не можна: за неї убивають і мучать, — заперечив я.

— Ні, треба говорити правду. Тих, хто правду говорять, бояться. Убивають, а бояться. Після, як уб'ють, пам'ятають і мертвого бояться. Нам хоч би декілька сильних людей мати, які вміли б правду говорити! Все по-іншому пішо б. Нарід тоді совість відчув би.

— Де ж ти їх візьмеш, сильних людей? Їх всіх уже вбили.

— Нові повинні бути. Повинні бути, а ні, загинуть всі люди,

— Ех, Сашко, та що з тобою, дійсно. П'яний ти, чи захворів?

— Захворів, душею захворів. Сил у мене немає триматися. Кочусь і зупинитися не можу. Був Коваль не дуже добрий, та і того не лишилося. Слухай мене. Не вір тому, що я буду говорити, не піддавайся. Міцно тримайся! Говори: „бреше він", що б не сказав. І своїм друзям скажи, щоб не боялися мене і відмовилися від того, що я показувати буду. А мені... один кінець...

Він не договорив. Я так і не зрозумів, про що він вів розмову. Чому ми не повинні вірити? Чого не боятися його. Якісь сумні і негарні передчуття заворушились в мені.

— Ну що там гадати — сказав я сам собі. — Чому бути, того не минути! — і пішов в барак.

Вночі о четвертій годині мене штовхнули в бік. Переді мною стояв сержант.

— Прізвище? — хриплим шепотом запитав він.

— Олексій Андрієнко.

— Збирайся! На допит!

Пішли в штаб СМЕРШ-У. В кімнаті сидів тільки один чоловік — капітан СМЕРШ-у. У нього зморені скляні очі, під очима мішки від недоспаних ночей. Стіл закиданий паперами. В руках моя анкета.

— Відповідай: вірні подані в анкеті відомості.

— Так, вірні.

— Де речі?

Або це була помилка сержанта, або вже обміркована система... На допит треба в'являтися з речами. Мене ж про це не попередили. Повернувся я разом з сержантом назад в барак і зібрав речі. Почався обшук. Капітан перевіряв цілком все. В мене збереглися дві фотокартки дівчини, подруги моєї молодости. Капітан з жадністю схопив їх.

— Хто?

Я назвав інше прізвище.

— Звідки домашня адреса?

Капітан записав (я дав невірну адресу). Фотокартки лишив у себе. Потім він відсунув папери і почав уважно розглядати мене. Минуло дві, три, можливо, п'ять хвилин мовчанки. У мене боліло серце.

— Нам все відомо, — накінець вимовив він. Про кожний крок советської людини ми мали відомості і навіть дуже точні. Тому не варто щось заперечувати або затаємнювати. Тільки щирі зізнання можуть поліпшити справу! Тільки повне визнання своєї провини. Ти повинен викрити кожного власівця, якого ти знаєш. Викриєш три особи — нагороджу тебе правом советського громадянина. Будеш мовчати — зажену туди, де Макар телят не ганяв! Всерівно, ви всі уже давно списані в розхід. Тільки возитися з вами доводиться! Зрозумів?

— Зрозумів, товаришу капітане!

— Який я тобі товариш! Ах ти, гадюка! Мене товаришем звеш? Я тобі покажу „товариш"!

Удар по обличчі був для мене морально невимовно тяжким. В очах потемніло, в середині щось закипіло, забурлило. З страшною силою я схопивсь за край стільця, на якому сидів. Багато не витримують цього першого удару і кидаються на свого ката. Але він завжди на поготові. Тоді на нещасну жертву звалюються такі побої, від яких чоловік не встає. Ось чому багато не повернулось до нас в барак після першого допиту.

— В яких частинах мав службу у Власова?

(Дальше буде).

Сем. Старко.

РОЗБИТА ДИВІЗІЯ

(Епізод з советсько-фінської війни 1939—1940 рр)

2)

Пам'яті українців, вояків 44-ої дивізії, що загинули в снігах холодної Фінляндії — присвячую. АВТОР.

На Польщу!

У першому збройному конфлікті після громадянської війни — напад Советського Союзу на Польщу 17. вересня 1939 року — 44-та дивізія була одною з аванґардних частин Червоної Армії. З пропагандивним гаслом „звільнення західньо-українських братів і сестер з польського іга" — вона ввірвалась на територію Західньої України і після закінчення бойових операцій, залишилась нести там гарнізонну службу, розташувавшись в Бережанах та Тернополі.

Таким чином вояки й офіцери дивізії, советські громадяни, перший раз очутились закордоном Советського Союзу, в „капіталістичному світі". Це й був початок катастрофи 44-ої дивізії — та й не тільки 44-ої, а й цілої советської армії! — яку вона зазнала через декілька місяців пізніше на фінському фронті.

Цікаво окреслити, хоч приблизно ті причини, що спричиняли розгром дивізії. До них належать: а) Запоморочення "від успіхів" та зарозумілість, що привело до легковаження противників; б) моральний розклад рядового й командного складу армії під впливом порівнюючи високого життевого рівня, з яким вони зустрілися на окупованій території і в загалі бездарність офіцерського складу.

Конкретно. Як відомо, польська кампанія закінчилась буквально за декілька днів. Вже й до того дезорганізована й розгромлена польська армія не могла ставити ніякого опору і тому советські військa без всякого спротиву, скоріше, як це предбачалось оперативним пляном, досягли свою ціль.

Та советська пропаганда представила цю подію в зовсім іншому освітленні: вона представила її, як ще не бувалу в історії перемогу. Під шум бойових пісень та маршів кричалось про тріюмфальний марш „героїчної Червоної Армії", про її „дострокове" виконання бойового пляну ітд. ітд.

Одне слово, СССР св'яткував: лунали урочисті й радісні пісні; проголошувались тоасти за „блискучу перемогу", а Кремль не скупився орденами та іншими нагородами. На грудях „переможців" заблищали ордени, збільшилось число героїв Советського Союзу. Обманута пропагандою країна п'яніла від „успіхів".

А насправді?

Советські війська, що напали були на Польщу, являли собою ніщо інше, як обірвану, голодну й босу орду, що, як пси на стерво, кинулась безжалісно шматувати свою жертву.

Уже за декілька днів після приходу скрізь опустіли перед тим набиті товарами крамниці, опорожніли склади; оголеними залишились маетки... Все йшло на схід. Всі, без різниці, рядові й командири, цивільні службовці і неслужбовці, що прийшли слідом за військом, — всі без розбору брали все, що тільки можна було. Від фабрично-заводських устаткувань аж до нікому ніпотрібних ганчірок і дитячих забавок; від кусня ковбаси до живої худоби — все без рахунки й без міри вивозилось на схід. Потягами, автами, літаками, поштою й пішоходами — чим і як тільки можна було, вивозилось добро з окупованої території.

Нажива стала справжньою епідемією. Кожний хотів мати більше, не нехтував нічим, скуповував, а то й просто грабував все, без розбору. Апетит побільшувався. І останнє, що не менше важливе, це те, що багатство, з яким зустрічалися советські громадяни в „капіталістичній країні", не могло не вплинути на їх моральний стан. Твердження советської пропаганди про те, що в капіталістичній країні панує голод, безробіття і злиденність, розвівалось саме, як неправда. Советські громадяни самі переконувались що звичайний робітник чи селянин в цій „капіталістичній державі" жив краще, як перший ліпший упревілейований достойник в „советському раю". Це зробило свій неґативний вплив на бойовий дух советської армії.

Та повернемось знову до 44-ої дивізії.

В дорозі на Фінляндію.

Ще не пройшов хміль від „блискучої перемоги" над „панською імперіялістичною Польщею, а в повітрі знову запахло порохом. Советський Союз знову забряжчав зброєю. Знову засурмили бойові сурми — почалася війна. Цим разом вже на півночі, проти Фінляндії.

Советський Союз, щоб розв'язати собі руки на півночі і зміцнити свій північно-західній кордон, першого грудня 1939 року напав на Фінляндію. Дійсне героїчний триміліоновий фінський народ, обороняючи свою державну незалежність вступив у боротьбу проти двохсотмільйонового населення Советського Союзу.

Почалася жорстока боротьба.

Ще за декілька днів до війни, 44-та дивізія так, як і багато інших частин, що несли гарнізонну службу на Західній Україні, одержали наказ „звернутись" і бути готовими до виїзду. А в перших днях грудня вона заладувала товарові ешелони, находилась вже в дорозі, тримаючи напрямок на північ. Всі знали, що їдуть на фронт проти Фінляндії.

Проте, як не дивно, ніхто цим не переймався. Навпаки, панував чудовий настрій. Так ніби подорожували не на фронт; не на війну, а на прогулянку, чи на польові навчання. Здавалось, що їдуть відпусники: у вагонах стояв бадьорий сміх, часто лунав веселий спів.

Та все ж таки без турбот необійшлось, але цим разом турботи були зовсім іншими, не такими, як в тих, що їдуть на фронт. Ні, про це ніхто навіть не згадував, ніхто не говорив про смерть, що може чекати кожного на фронті; ніхто не говорив про труднощі, що можуть їх спіткати у війні на далекій, холодній півночі. Про це не згадувалось. Турбувало всіх тільки одне; — гроші, гроші і тільки гроші. Скрізь було чути:

— „Фінляндія? Та що нам Фінляндія! Шапками закидаємо. Польща не втрималась, а не то якась Фінляндія. Подумаєш! Три мільйони проти двісті. І сліду не залишиться!" — І мабуть, кожний уявляв себе вже у Гельсінках, або десь в Улеабозі чи в інших фінляндських містах. А там:

„Товарів хоч завались: фінські шуби, лисиці... А дівчата! — Блондинки. . .

Апетит збільшувався, пристрасті розвивалися.

— Гроші —, чути було в усіх вагонах. — Потрібні гроші. Де взяти грошей?

У вагонах, на зупинках — скрізь: гроші, гроші, гроші. Та й це ще не все. Що робити з тими речами, що вже мають?

Що робити з ними? І це теж було не меншою турботою. — Потрібно звільнити ранець — вперeді нова здобич в Фінляндії! Як вислати речі додому? Потрібно підготовитись. Не прогавити нагоди. Здобути грошей, звільнити ранець.

По дорозі процвітала жвава торгівля. Торгували у вагонах, а особливо на зупинках. Торгували всім. Різнобарвна матерія, годинники, хутра, різні апарати. . . Було все. Хтось продавав навіть швейну машину. Кожний хотів позбутися вже придбаних речей, вторгувати грошей і звільнити ранець. — Впереді нова здобич?. . .

А поїзд летів все далі і далі. Як в калейдоскопі мінялись краєвиди, пролітали селища, ліс чергувався з полем... Кордон Західньої України залишився позаду і на зміну біленьким хаткам та гарно огородженим дворам появилися облуплені й обдерті колгоспні будівлі; замиготіли бур'яни. . . А поїзд поспішав: мінявся клімат, мінялась температура, а з ними й настрій.

Потрібно відмітити, що дивізія до зими була зовсім не підготована. Тим більше до північної зими і, зокрема, до того жорстокого холоду, що лютував у тому році. Вона вирушила в дорогу на північ одягнена по осінньому, так, як це вона йшла в похід проти Польщі — тільки звичайні військові сорочки та шинелі. Не краще було і зі взуттям: крім звичайних черевиків та обмоток нічого більше не було. А холод все збільшувався. Чим далі на північ, тим доскульнішим ставали морози. У вагонах ставало нестерпно — ні сісти, ні лягти. Та ще й палива не вистачало. А в деяких вагонах зовсім не палилось, бо не було пічок.

Настрій мінявся. Веселість спадала, а сміх вже давно зник. Про співи не було вже й мови. Ніхто вже не говорив про Гельсінки, а про здобич і гроші ніхто й не згадував.

Проте торгівля розквітала й далі, хоч на цей раз вона була зовсім іншою. Цим разом всі купували, що можна було на себе натягнути або намотати. Кожний клаптик матерії став цінністю, з неї робили все, шалі, онучі, підшивали за підкладку і т.д. зовнішній вигляд, зрозуміло, теж мінявся: загально-сірий фон набрав тепер різнокольорового забарвлення. Майоріли барвисті шовкові шалі та обметки, а поверх шинель появилися навіть звичайні селянські свитки та кожушки.

У вагонах було сумно, голодно й холодно.

На дворі сердито завивала холодна хуртовина.

Ось в такому стані дивізія прибула до станції Кем, яка і була, як виявилось, останнім пунктом маршруту по залізниці.

Дивізія виладувалася.

Це було в середині грудня 1939 року.

(Далі буде).

ПАНІ РУЗВЕЛТ У БІЛОМУ ДОМІ.—Це п-ні Елінор Рузвелт в хвилині, як отвирає двері до Білого Дому, щоб відвідати президента Трумана і відбути з ним конференцію. Скільки споминів насувається на її голову, як споглядає на місця, де вона жила стільки років у у часі великих світових подій.

Міркування над новим календарем

Призадумуються тепер над пляном зміни календаря, але не календаря „старого стилю", про що в нас часто говориться, а таки теперішнього, загально вживаного в цивілізованому світі, отже і в Америці. Притоку до такої застанови дає стаття в популярнім нюйорським щоденнику „Дейлі Нюз", який у новорічнім виданні з 1. січня 1948 побажав читачам „Щасливого Нового Року", але зо знаком питання. У статті сказано, що не зважаючи на традиційні побажання „Щасливого Нового Року", ці побажання не можуть сповнитися, бо новітній світ має постійну журбу з питанням, коли то припадає Новий Рік?

Редакція щоденника пригадує на спроби встановлення першого наукового календаря за часів Юлія Цезаря в Римі, біля 50 р. перед Христом, а опісля реформу цього календаря за папи Григорія XIII. з 1582 р. Одначе, хоч оба ці календарі оперті на наукових дослідах, то все таки вони, навіть цей зреформований, не є точні, бо що чотири роки треба його доповнювати одним днем. Ба, ще й цей день, що припадає в „переступнім році" не є точний, і його треба час від часу викидати.

Щоб цим недостачам зарадити, створено при колишній Лізі Націй комісію для реформи календаря, а потім повстала окрема організація під назвою „Товариство Світового Календаря". Воно підготовило зміну Григоріянського календаря в такім напрямі, щоб дні тижня припадали постійно на тісамі дні місяця. Згідно з цим пляном, кожний перший місяць нового кварталу, отже січень, квітень, липень і жовтень мають мати по 31 днів, а всі інші місяці мали б по 30 днів. У такий спосіб свята кожного року припадали б усе на той самий день тижня і не було б клопоту з безупинним запамятуванням чи шуканням дати якогось свята. Та коли додати всі дні разом, тоді їх разом буде 364. Щоб наладнати цю неточність — бо рік має 365 днів — і труднощі з переступним роком, новопридуманий календар передбачує додатковий день, який мав би бути вставлений між 30. грудня і 1. січня, отже якийсь світовий Новий Рік. У переступному році додатковий день припадав би не в лютім, але по скінченні 30. червня, отже перед першим днем липня.

Виходить, що зміни дуже малі, але вони причинились би до устійнення свят, як державних, так і церковних. Цікавий є спосіб, в який редакція „Дейлі Нюз" хоче перевести зміну. Редакція не вважає за відповідне починати загальну дискусію над цією справою, а радить просто, щоб зміною календаря зайнявся конгрес Злучених Держав. Коли там переведуть дискусію, якій, очевидно, буде прислухуватися вся публика, і коли вирішать цю справу в конгресі, тоді, на думку редакції, населення Америки приноровиться до поправленого нового стилю календаря й буде кінець.

Коли б порушену щоденником Ню Йорк Нюз справу зміни календаря перенести в українську дійсність, то поданий там спосіб можна пристосувати далеко лекше для прийняття нового календаря нашим громадянством. Кільки раз цю справу підношено в пресі, тільки раз найшлися оборонці старого ладу. А дійсність показує що іншого. Коли в Америці припадають Різдвяні Свята в новому стилі, їх святкує майже кожна родина, бо цього домагаються діти. Коли йде про участь в різдвянім Богослуженні, то деякі діти йдуть до неукраїнських церков, а інші не йдуть, бо батьки не бажають собі цього. Коли прийдуть українські свята, тоді, звичайно, шкільні діти йдуть до школи і не йдуть на різдвяну Службу Божу, а лише старші, традиційним звичаєм, йдуть до української церкви. Наслідок того такий, що чим дальше, тим менше молоді в українській церкві на Різдво, а старші, щорік то знемагають і їх ряди проріджуються. Отже в практиці виходить таке: Релігійного „американського" Різдва у нас не святкують тому, бо це „не наше", а українського не святкує молодь (за вимками), бо не може. В такий спосіб поширюється в практиці лише світське святкування Різдва, а релігійна традиція, яка саме найбільше обєднує здавна людей українського роду, щораз то слабне. Свят-Вечір, осередок родинного життя, щезає з українських хат, а коли ще що остається в нас з родинного Різдва, то хіба спільний обід в день Різдва нового стилю.

Йдучи за прикладом щоденника Дейлі Нюз, варта б передумати і в нас справу зміни церковного календаря.

Серед теперішніх відносин певно найдеться багато наших людей, що будуть розбирати цю справу поважно, спокійно й розважно, так, щоб наше громадське й церковне життя не зазнало від цього ніякої шкоди.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертвували: М. Галькевич від громади Бриджпорт, Конн., $25; Л. Гнатів з Мідeлтавн, Н. Й., $20; Анна Бодак з Бруклин, Н. Й., $25 як жертву від 21 Союзу Українок.

ЩОБ СПОВНИТИ ЯК СЛІД ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

З НІМЕЧЧИНИ ДО РОСІЇ.—Ці льокомотиви, які бачимо перед собою, були вироблені в німецькій зоні, яка є під Советами. Їх везуть до Росії. Фотографію цю знято на терені американської полоси в Берліні, через яку переїздив цей поїзд.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЗВІТ

ЗІ ЖЕРТВ, НАДІСЛАНИХ ДО ЗЛ. У. А. Д. КОМІТЕТУ. (ЗА ГРУДЕНЬ, 1947).

(Докінчення)

Вест Ворвик, Р. Ай.: — І. Федорвич $5.

Манчестер, Н. Г.: — Союз Українок, від. 45, Марія Буцяк, секр $10.

Ню Гейвен, Конн.: — Зібрано на зборах від. 370 УНС $55, (присл. Олекса Гіна), Тов. „Любов", від. 370 УНС з каси 50; поодинокі жертви (подані в дописі до „Свободи) прислав Василь Гіна, секр. 370 від. 22.

Стаффорд Спрингз, Конн.: — К. Шиш $5. З похорону бл. п. Андрія Лесняка, збірка 25, зложили: по 5: М. Лесняк, І. і А. Литвин, К. і П. Шиш, Д. Литвин, Гр. і Л. Скрутень; Закорчевна 2; по 1: В. Загородний, Ч. Пастушок, О. Подпалюк (присл. К. Шиш).

Форествіл, Конн.: — Олександер Калимон $40, Т. Пих 10, Ф. Бугрин 10.

Джувет Сиі, Конн.: — С. Головатий $5.

Сейлем, Конн.: — Українська Православна Церква, збірка (присл. Микола Люлік) $23.

Бриджпорт, Конн.: — Український Народний Дім, з празнику і карт парті, збірка, (присл. Михайло Гальцевич) $87.

Віллімантик, Конн.: — В. Гірчиця, збірка, зложили: по $5: П. Річман, Сулима, родина Гоц; дрібними 11. Разом 26. Збірка Української Громади, на спільнім обіді в „День Подяки" (присл. Андрій Савка) 46.

Стемфорд, Конн.: — Український Американський Горожанський Клюб, Ілько Михалишин, секр., $20.

Гартфорд, Конн.: — Український Золотий Хрест, (присл. Марія Курдина, секр.) $50.

Супіріор, Виск.: — Д-р В. Галич $10.

Портленд, Орегон: — Волтер і Дороті Басараб $20.

Маямі, Фла.: — Олександер Івашко $100.

Савт Гейт, Кал.: — С. Михно $5.

Вілинг, В. В.: — Українська Католицька Церква Преч. Діви Марії 164.25, збірка, зложили: Укр. Кат. Церква, 10; О. і П. Кабала 7; по 6: І. Палюх ст., і Т. Тихоневич; по 5: від. 56 УНС, Укр. Зап. Тов., від. 212 УНС, Тов. Провидіння, о. С. Склепкович, В. Когут, С. Грушкевич, В. Чайковський, І. Ковальчик, стар., М. Медвідь, Д. Щербатий, М. Зень, У. А. Горожанський Клюб, П. Вітенко, А. Бліщ, І. Лесик, Д. Канюк, С. Клемюк; М. Когут-Забек 3; по 2: П. Пилипчук, І. Шалева, А. Савяк, К. МакКій, К. Барановська; М. Пуцило 1.50; по 1: Т. Куцло, С. Терлецька, Х. Вітенко, А. Папа, Кат. Чайковська, І. Писарчук, М. Рідош, І. Юрчик, Й. Солецький, І. Рафа, П. Вербіцький, А. Палюх, К. Бліщ, М. Синакевич, М. Карась, А. Карась, І. Полюх, мол., С. Вітенко, О. Салик, С. Кондира. Решта дрібними (присл. о. С. Склепкович).

Джерзи Сиі, Н. Дж.: — Чорноморська Січ і Хор ім. Миколи Лисенка, з Листопадового Свята, (присл. Іван Коцюба $100; Меланія Милянович (замість святочних побажань) 10.

Ирвінгтон, Н. Дж.: — С. Дзюбатий $10.

Іст Орендж, Н. Дж.: — Йосиф Білоган $50.

Гембург, Н. Дж.: — Василь Колядник $20.

Менвіл, Н. Дж.: — І. Костишин $5.

Милвіл, Н. Дж.: — Українська Православна Громада, з Листопадового Свята (присл. о. І. Лехицький) $80.45.

Трентон, Н. Дж.: — С. Максимів $5.

Ґрейт Медовс, Н. Дж.: — Товариство „Любов", від. 143 УНС, збірка від членів $40.

Бейон, Н. Дж.: — М. Борис $5.

Перт Амбой, Н. Дж.: — Українська Католицька Церква, збірка підчас панахиди за героїв (присл. о. Іван Щушовський) $128.

Нюарк, Н. Дж.: — Укр. Доп. Комітет, з Листопадового Свята, збірка $217. Зложили: Іван Штогрин 50; по 10: о. І. Бахталовський, В. Хома; по 5: І. Багній, Евст. Зелінський, Ф. Шафранська, О. Прихода, О. Мейбо, А. Левицька, О. Лисак, Д. Голота, Т. Шатинський, Й. Гарасимчук, Г. Стибель, І. Настюк, І. Плещій, А. Винник, Н. Брунька, В. Максимчук, А. Присяжний, Т. Каськів, А. Будник, М. Соколовський, П. Лобур, Р. Залепска; по 3: І. Шатинський, К. Кучер; по 2: А. Соколовська, А. Ільків, П. Халупа, П. Папроцький, М. Лаґіш, В. Петрів, М. Стахура, Т. Зелінська, М. Степанець, А. Марріш, С. Мриглот, Г. Горішний, Й. Олійник; по 1: П. Чарнис, Роз. Попелюк, А. Кіт, Г. Матлак, Д. Мотуз присл. В. салабун, касієр).

Дітройт, Міш.: — Український Вор Реліф $1.500. Родини: С. Хомин, Н. і П. Голей 30, Ю. Вітенко 5. А. Королишин 10, Я. Блащук 5.

Берклей, Міш.: — С. Солган $5.

Гемтремк, Міш.: — ОДВУ на зборах зложили: О. Курочка $10; по 5: Н. Горен, Н. Маштапер, М. Джумага, О. Сігда, А. Холевка, І. Костюк; П. Старжинський 3; по 1: Н. Кузик, В. Будор; разом прислав О. Курочка 50. Український Золотий Хрест, від. 34, збірка на уродинах в родини Дибравка (присл. М. Джумага) 100.

Шикаго, Ілл.: — Український Американський Чер. Хрест $5 (присл. Катерина Горін, секр), Відділ 220 УНС, Г. Гарасим, секр., 50, В. Лоняк 10, С. Генсьорський 10, Дмитро Стравняк 25.

Джоліет, Ілл.: — Олекса Бернадин, секр. 111 від. Провидіння, прислав збірку від членів $65. Зложили: Ілько Горняк 25; І. Козак 8; по 5: М. Болеховський, Ю. Лукенік, І. Фелак, Я. Павчак, І. Гуцул, О. Бернадин; Мартин Цегельник 2.

Йонґстав, Огайо: — Злучені Організації, при Церкві св. Тройці (присл. Петро Ліщак, кас.) $150; Від. 348 УНС 40; Союз Українок, від. 11 70; А. Когут, прислав збірку 27. Зложили: по 5: М. Терлецький, А. Когут; по 2: В. Лукашевич, І. Васильчишин; по 1: М. Доровський, І. Панько, І. Терлецький, М. Мацейко, Й. Білик, І. Кравець, С. Спирка, П. Стахура, Я. Вус, Ю. Васько; дрібними 3. (Загальну суму 137 присл. Марія Періг).

ЧУТИ ВЕСНУ!—Хоч кріскучі морози, але в Ню Йорку можна побачити вже жінок з такими весняними капелюхами, як от на цьому образку.

Клівленд, Огайо: — збірка на забаві для панства Брикайло, (присл. Софія Когут) $31; Роман Стахур, з хрестин 23; Злучені Організації, М. Петришин, секр., 350.

Кентон, Огайо: — Марія Скубяк і Катерина Бандровська зібрали на лісту 1252 $53.50. Зложили по 5: І. Скубяк, А. Бандровський, А. Клюс, М. Дрозда, М. Скубяк; по 3: Е. Скубяк, П. Клюс, І. Дрозда; по 2: І. Дрозда, мол., І. Демчак, І. Проч, А. Іванишин, С. Рогалінський, С. Демчак, М. Рогалінський, С. Демчак, Маліна, І. Діль; М. Яблонська 1.50 по 1: М. Патон, В. Вітовський.

Ст. Пол, Мінн.: — Петро і Катря Качмарі $10.

Гюстон, Тексас: — Михайло Балабан $65.

Жертви по $3.00:

о. А. Стаґгривчук, А. Мельник, Т. Харитон.

Жертви по $2.00:

О. Сиска, М. Мадараш, Р. Гудзій, Серафин, А. Сорохтей, М. Голубець, М. Боднар, М. Ших, Е. Вовчук, Г. Хомета, А. Василюк, С. Масловська, А. Яцента, С. Чміла, М. і Е. Фелочек, Е. Нечесний, Д. Гришко, І. Павликовський, М. Дашкевич, М. Яворська, Н. Кончак, Ф. Стасів, С. Васьків, І. Аламів, М. Олійник.

Жертви по $1.00:

В. Дзиндра, Н. Сінкевич, М. Дутковський, І. Круба, М. Дякун, С. Шварц, К. Тарас, М. Ратушний, И. Скірник, Н. М. Комуда, Т. Сточко, А. Капанос, Ю. Винник, І. Бабяк, ст., І. Кавалюк, В. Децик, П. Орусень, Ф. Дубай, Сестра М. Акулина, Г. Чернік, М. Ґбур, А. Кацаналь, О. Остер, Т. Барановський, П. Баран, І. Ґабловський, А. Будняк, Р. Жарський, Й. Сенів, Р. Кальницька, І. Бенарій, Г. Трач, К. Яцентий, С. Пілецька, З. Федорович, Н.Н., М. Поцілуйко, К. Вайнер, М. Хома, п-ні Сорохтей, В. Таньчак, В. Билю, Т. Заяць, А. Басевич, В. Зиблікевич, М. Федуська, Ю. Поскольний, Г. Стасюк, М. Скоропада.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

Дальші жертви слати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa.

Два рази дає, хто швидко дає. Не зволікауте з висилкою вашої жертви на фонд допомоги українським скитальникам!

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, КАЛ.

Українське Різдво.

В неділю, 11-го січня ц. р., в авдиторії „Деніш Гол", при 24. вулиці, відбулася українська цьогорічна коляда в Лос Енджелес. Програму влаштовано з рамені Української Централі, а успіх її — заслугою Українського Хору в Лос Енджелес.

На салі зібралося біля 150 людей, мало, і тут українці сходяться дуже „по українськи".

Крім хору до програми різдвяної долучено ще виступ маленької донечки панства Скегарів, Вірки, що вдруге вже зворушила публику своєю дуже гарною деклямацією, та короткий фарс „Закоханий дяк" в постановці Петра Ґурського, що рівночасно й відіграв головну ролю — дяка. Грав Ґурський знаменито, потрапив оживити і розсмішити публику навіть тою старою, обтертою постаттю „дячка". Безперечний талант та знаменитий комізм Ґурського, мені здається, шкода тратити на такі невдячні, „невмірущо-малоросські" фарси про пятику та залицяння до чужих молодиць. Як гарно було би побачити доброго артиста-коміка Ґурського в модерніх комедіях Миколи Куліша!

Крім Ґурського в „Закоханому дяку" взяли участь Марія Тулай та Борис Хмара. Обоє справилися зо своїми ролями дуже добре. Ця трійка на всякий випадок могла би бути дуже гарним початком українського аматорського театру в Лос Енджелес.

Після „Дяка" прийшла головна точка програми, направду чудова несподіванка для мене — виступ Укрінського Хору в Лос Енджелес, з дирігентом Дмитром Якубенком.

Хор відспівав 5 колядок: Бог Предвічний, Тиха Ніч, Щедрик, А в Єрусалимі, і По всьому світі.

„Бог Предвічний" вийшов так імпозантно, що ніяк не хотілося вірити, що хор начислює всього 26 співаків та, що він щойно кілька місяців тому „сповився". Найкраще відспівано „Тиху Ніч", хотілося замкнути очі та вірити на хвилину у хор Херувимів, та „А в Єрусалимі" зі сольом Стефанії Якубенко. Жалко було тільки, що цей гарний, мягкий сопран не мав більше сольових виступів. Бувши на першій пробі, мені таки знову не вірилося, що це той самий „Щедрик" вийшов так напричуд гарно.

Може сказати б коротко, оттак: для хору важні дві річи — єдність та дисципліна співаків і любов до української пісні та талант дирігента. Обі ці умовини сповнив згаданий хор і концерт вийшов знаменито. Добре було би, як би великі українські громади в Америці могли похвалитися такими хорами. Бо справді є причина хвалитися. В неакустичній салі, після короткої підготовки, 26 людей дало гарнішу колядку ніж 50-членний хор по інших громадах, які мені доводилося чути.

Хорові хочу сказати щиро: Тримайтеся купи! Вам за єдність та охоту співати, а Дмитрові Якубенкові за прекрасний розмах, жертвенну працю та уміння дириґувати — сердечне спасибіг.

Г. З.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 22. січня 1948 р. померла в 50. році життя

ТЕКЛЯ КОСТИШИН,

з роду Станича (по першім мужу Лиса),

члениця від. 160 У. Н. Союзу в Джумейка, Н. Й.

Покійна походила зі села Дулібн, пов. Бібрка, Зах. Україна. Полишила в смутку мужа Матвія, довголітного секретаря цего відділу, і діти: дочку Марію зам. Зембруска, Ольгу Лиса, Володимира і Богдана, котрі мешкають під ч. 145-02 Liberty Ave, Jamaica.

Похорон вібдувся в понеділок рано дня 26. січня з похоронного заведення, 146-02 Liberty Ave., Jamaica. — В. Й П.!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШИКАҐО, БОРНСАЙД, ІЛЛ. — Повідомляємо членів Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 176, що **річні збори** відбудуться в суботу, 31. січня, в годині 7:30 ввечір, в гали церковній. Обовязком є всіх членів бути приявними хоч раз на рік. На зборах будемо принимати нових членів, бо назначений для нас квоти ми не виповнили ,тож просимо тепер постаратися її доповнити, а дістанете нагороду. Буді вибір уряду на 1948 рік. — За Уряд: В. Зелінка, предс.; П. Бабяк, секр.-кас.

ПОШУКУВАННЯ

МИХАЛІНА ПАВЛЯЧИК, дочка Михаїла Яшишин з Поморян, пошукує свого стрия **АНДРІЯ БРИК,** котрий в році 1915 був в Толідо й десь виїхав. Хто про него знає, або він сам, дуже прошу зголоситися на адресу:

Mrs. JOHN PAWLACZYK,
711 Marmion Ave., | Toledo 7, Ohio.

ТАРЗАН, ч. 1772. Смерть леопарда.

Саме у хвилину, коли леопард скакав...

...нещасний громило закричав зо страху.

Крас обернувся якстій, підніс свій кріс і застрілив леопарда.

Коли Тарзан тримав Джену над плесом води, щоб вона себе могла побачити, він почув стріл.